

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๙๙

วันอังคาร ที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๕. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๘. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๓. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. พลเอก อภิภูพ จรรย์พานิช	กรรมการ
๑๖. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายนครชิต สิงหเสนี	(ลาการประชุม)
๒. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๓. นายอัชพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)
๔. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ราษฎร์

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

นางสุภัทรา เชื้ออรอด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวอัสลญา พึ่งเย็น

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

๒. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางรัชณี รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๒๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๙๘ วันศุกร์ ที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่หมวด ๓ การดำเนินคดีขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ร่างมาตรา ๔๗ เป็นต้นไป ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หมวด ๓ การดำเนินคดีขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

“หมวด ๓

การดำเนินคดีขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๓ การดำเนินคดีขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๗

“มาตรา ๔๗ ในการพิจารณาพิพากษาคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุร้ายรวย ผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ เว้นแต่มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวอัสลญา พึ่งเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้สอบถามผู้แทนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเกี่ยวกับความแตกต่างของการรับทรัพย์สินตามร่างมาตรา ๔๔ และร่างมาตรา ๔๕ ตามที่ที่ประชุมมอบหมายแล้ว โดยผู้แทนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองชี้แจงว่าร่างมาตรา ๔๔ เป็นกรณีการรับทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดต่างๆ ไป ส่วนร่างมาตรา ๔๕ เป็นกรณีการรับทรัพย์สินในความผิดฐานให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งทั้งสองมาตรากำหนดไว้ในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

ประธานกรรมการสอบถามว่า ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีการสอบถามผู้แทนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในประเด็นอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตั้งเป็นข้อสังเกตไว้ด้วยหรือไม่

นางสาวอัสลญา พึ่งเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้สอบถามผู้แทนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในประเด็นอื่น ๆ อีก

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความใน (๖) ของร่างมาตรา ๔๕ ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเสนอเพิ่มเติมขึ้นใหม่ใช่หรือไม่

นางสาวอัลจนา ฟิงเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความใน (๖) ของร่างมาตรา ๔๕ ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเสนอเพิ่มขึ้นใหม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๖) ของร่างมาตรา ๔๕ กระทบสิทธิของบุคคลภายนอกซึ่งมิได้มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำความผิดมากเกินสมควร จึงเสนอตัด (๖) ของร่างมาตรา ๔๕ ออกทั้งหมด และสอบถามว่า ร่างมาตราต่าง ๆ ที่มีการอ้างถึงในร่างมาตรา ๔๗ ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องแล้วหรือไม่

นางสาวอัลจนา ฟิงเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ตรวจสอบความถูกต้องของร่างมาตราต่าง ๆ ที่มีการอ้างถึงในร่างมาตรา ๔๗ แล้ว โดยความในร่างมาตรา ๒๙ เป็นเรื่องของการกำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรับพิจารณาพิพากษาข้อหาความผิดบ่อนไหวด้วยในกรณีมีการฟ้องคดีอาญาสำหรับการกระทำความผิดเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบทและบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจศาล ส่วนร่างมาตรา ๓๕ วรรคสาม เป็นเรื่องของการกำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง และบันทึกคำให้การของจำเลย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗ โดยให้ตัดความว่า “หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” ออก เนื่องจากถ้อยคำดังกล่าวอยู่ในความหมายของคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” ตามบทนิยามที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ ในการพิจารณาพิพากษาคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ เว้นแต่มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๒. แก้ไขร่างมาตรา ๔๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๕ การดำเนินคดีตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ก็ตาม บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้ริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด(๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำความผิดมิชอบด้วยหน้าที่

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ

ยุติธรรม หรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือตามกฎหมายอื่น

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ เพื่อจูงใจ บุคคลให้กระทำความผิด หรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่าย โอน ด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

(๕) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) ทรัพย์สินตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ไม่รวมถึงทรัพย์สินที่รับได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือทรัพย์สินที่ได้ไปที่ต่างประเทศ และไม่รวมถึงทรัพย์สินที่รับได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือทรัพย์สินที่รับได้โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือทรัพย์สินที่รับได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๔๘

“มาตรา ๔๘ คำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน นอกจากจะต้องระบุนรายละเอียดเกี่ยวกับ ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติแล้ว จะต้องระบุนรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินและสถานที่ตั้งของทรัพย์สินที่ขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน ชื่อ และ ที่อยู่ของผู้ครอบครองหรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในขณะยื่นคำร้องด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรานี้ นำมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้เป็นร่างที่ศาลฎีกาเสนอมา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ สอบถามว่า กรณีที่มีการระบุนรายละเอียดของทรัพย์สิน ที่จะขอให้ตกเป็นของแผ่นดินในคำร้องไม่ถูกต้อง จะสามารถยื่นคำร้องใหม่เพื่อระบุนรายละเอียดของ ทรัพย์สินที่ถูกต้องได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า วิธีพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เป็นระบบไต่สวนซึ่งศาลสามารถนำมาใช้ เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงว่ารายละเอียดของทรัพย์สินที่จะขอให้ตกเป็นของแผ่นดินนั้นถูกต้องหรือไม่อย่างไร

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๙

“มาตรา ๔๙ เมื่อได้รับคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลประกาศคำร้องดังกล่าว ในที่เปิดเผยตามวิธีการในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามมาตรา ๘

บุคคลภายนอกอาจร้องคัดค้านเข้ามาในคดีได้ แต่ต้องกระทำก่อนศาลมีคำพิพากษา”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๘ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด และในร่างมาตราต่าง ๆ ที่กล่าวถึงข้อกำหนด มีการใช้คำว่า “ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา” เหมือนกัน หรือไม่อย่างไร

นางสาวอัลจนา ฟิงเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๘ กำหนดให้ประธานศาลฎีกามีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อปฏิบัติการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และข้อกำหนดอื่นเกี่ยวกับการดำเนินคดีเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “เมื่อได้รับคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลประกาศคำร้องดังกล่าวในที่เปิดเผยตามวิธีการในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา **ตามมาตรา ๘**”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในประมวลกฎหมายอาญาจะกำหนดเงื่อนไขและระยะเวลาในการร้องขอคืนทรัพย์สินของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดไว้แล้ว

นางสาวอัลจนา ฟิงเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาหลักการของมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาแล้วเห็นว่า จะเป็นกรณีที่ศาลสั่งให้ริบทรัพย์สินไปแล้วหากปรากฏในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของที่แท้จริงว่ามีได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน ซึ่งได้นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๖๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า การร้องขอให้ศาลคืนทรัพย์สินที่ริบมีกำหนดระยะเวลาในการยื่นคำร้องหรือไม่

นางสาวอัลจนา ฟิงเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เจ้าของที่แท้จริงจะต้องยื่นคำร้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๐

“มาตรา ๕๐ ผู้ใดกล่าวอ้างโต้แย้งว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติกิติ มิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติกิติ ผู้นั้นมีภาระการพิสูจน์ต่อศาล

ถ้าผู้มีภาระการพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ หรือมิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นคนวิกลจริตไม่อยู่ในภาวะทำการพิสูจน์ต่อศาลได้ หรือผู้ที่กล่าวอ้างโต้แย้งเป็นทายาทหรือผู้จัดการมรดก ให้ศาลคำนึงถึงความสามารถในการพิสูจน์ของบุคคลดังกล่าวและพิจารณาพิพากษาตามที่เห็นเป็นการยุติธรรม”

ประเด็นการพิจารณา

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า เหตุใดในร่างมาตรา ๕๐ วรรคสอง ที่บัญญัติความว่า “หรือมิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” ซึ่งกรณีดังกล่าวจะอยู่ในความหมายของคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความหมายของคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” จะบัญญัติความหมายในบทนิยามไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น ความว่า “หรือมิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๐ อีก

นางสาวอัสลانا ฟิงเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า คำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” ที่บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หมายความว่า (๑) การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือ (๒) การมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือ (๓) การมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือ (๔) การได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควรสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๕๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๐ ผู้ใดกล่าวอ้างโต้แย้งว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติที่ดี มิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติที่ดี ผู้นั้นมีภาระการพิสูจน์ต่อศาล

ถ้าผู้มีภาระการพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ หรือมิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นคนวิกลจริตไม่อยู่ในภาวะทำการพิสูจน์ต่อศาลได้ หรือผู้ที่กล่าวอ้างโต้แย้งเป็นทนายหรือผู้จัดการมรดก ให้ศาลคำนึงถึงความสามารถในการพิสูจน์ของบุคคลดังกล่าว และพิจารณาพิพากษาตามที่เห็นเป็นการยุติธรรม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๐ ผู้ใดกล่าวอ้างโต้แย้งว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติที่ดี มิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติที่ดี ผู้นั้นมีภาระการพิสูจน์ต่อศาล

ถ้าผู้มีภาระการพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งไม่อาจพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดินมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ หรือมิได้เป็นทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นคนวิกลจริตไม่อยู่ในภาวะทำการพิสูจน์ต่อศาลได้ หรือผู้ที่กล่าวอ้างโต้แย้งเป็นทนายหรือผู้จัดการมรดก ให้ศาลคำนึงถึงความสามารถในการพิสูจน์ของบุคคลดังกล่าว และพิจารณาพิพากษาตามที่เห็นเป็นการยุติธรรม”

หมวด ๔ การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช.

“หมวด ๔

การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช.”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๔ การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๑

“มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช.ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริต ต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เมื่อประธานรัฐสภาได้เสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกา ให้ประธานศาลฎีกาพิจารณาตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระตามมาตรา ๕๒ เพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกล่าวหาดังกล่าว

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งไปใช้บังคับกับกรณีที่มีการกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรงด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวอัสลانا ฟิงเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕๑ คณะอนุกรรมการได้ปรับแก้ให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๖ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งบัญญัติให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้ตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... กล่าวว่า การกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ จะเป็นการกล่าวหาว่า มีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ แต่เมื่อมีการบัญญัติคำว่า “มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ” อาจทำให้เกิดความสับสนในการตีความ เนื่องจากเมื่อมีการตรวจสอบจะตรวจสอบว่ามีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มมากขึ้นผิดปกติ หรือมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ เท่านั้น ดังนั้น การมีพฤติการณ์ว่าร่ำรวยผิดปกติจะใช้เป็นข้อกล่าวหาในการตรวจสอบกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “พฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ” เป็นถ้อยคำที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไรก็ตาม ส่วนความหมายของคำว่า “ร่ำรวยผิดปกติ” จะบัญญัติความหมายไว้อย่างไรก็ควรกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เสนอตัดคำว่า “พฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ” ที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๑ ออก

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๑ ยังบัญญัติไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๓๖ ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมาตรา ๒๓๖ เป็นบทบัญญัติที่ยังคงให้ความคุ้มครองแก่กรรมการ ป.ป.ช. ด้วย โดยให้ประธานรัฐสภาตรวจสอบเบื้องต้นก่อนเสนอประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้สามารถกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดว่ากระทำการตามมาตรา ๒๓๔ (๑) ของรัฐธรรมนูญ และในข้อหาอื่นๆ ได้อย่างครบถ้วน และนำกลไกต่างๆ ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติมาบังคับใช้ ดังนั้น จึงเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีการกล่าวหาตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญว่ากรรมการ ป.ป.ช.ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เมื่อและประธานรัฐสภาได้เห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาและเสนอเรื่องไปยังประธานศาลฎีกา ให้ประธานศาลฎีกาพิจารณาตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระตามมาตรา ๕๒ เพื่อดำเนินการไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกล่าวหาดังกล่าว” นอกจากนี้ เห็นควรให้ตัดความในร่างมาตรา ๕๑ วรรคสองออกทั้งวรรค เนื่องจากได้นำเรื่องการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรงมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง แล้ว

นางสาวอัลจนา ฟิงเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ามีการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง จะมีกระบวนการดำเนินการบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๗ (๒) ของรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดให้ส่งเรื่องต่อไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยได้ทันที ซึ่งแตกต่างจากกรณีที่มีการกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย เมื่อคณะผู้ไต่สวนอิสระพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความผิดตามที่ถูกลกล่าวหาจริง ก็ต้องส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป ดังนั้น จึงเป็นเหตุที่มีการบัญญัติแยกการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรงมาบัญญัติเป็นวรรคสองของร่างมาตรา ๕๑

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑ ในกรณีที่มีการกล่าวหาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใด มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เมื่อและประธานรัฐสภาได้เห็นว่ามีความเห็นสมควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกลกล่าวหาและเสนอเรื่องไต่สวนไปยังประธานศาลฎีกา ให้ประธานศาลฎีกาพิจารณาดังคณะผู้ไต่สวนอิสระตามมาตรา ๕๒ เพื่อดำเนินการไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกล่าวหาดังกล่าว

ให้พ้นจากหน้าที่ในวรรคหนึ่งไปใช้บังคับที่บทนี้ที่มีตราตราตราตราตราตราตรา ป.ป.ช. ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรงด้วย”

มาตรา ๕๒

“มาตรา ๕๒ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วยบุคคลไม่น้อยกว่าห้าคน ที่คัดเลือกจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยให้แต่งตั้งจากราชการอัยการที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษหรืออัยการอาวุโสที่เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษอย่างน้อยหนึ่งคน สำหรับจำนวนที่เหลือให้คัดเลือกจากบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๕๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๔ ตามความเหมาะสมแห่งคดี”

ประเด็นการพิจารณา

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... กล่าวว่า องค์ประกอบของคณะผู้ไต่สวนอิสระนั้น ควรมีจำนวนที่ใกล้เคียงกับกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งต้องประกอบด้วยกรรมการ ป.ป.ช. จำนวนเก้าคนในการพิจารณาไต่สวน ดังนั้น จำนวนองค์คณะผู้ไต่สวนอิสระตามร่างมาตรา ๕๒ ควรกำหนดไว้ให้มีจำนวนที่แน่นอน โดยอาจกำหนดให้มีคณะของผู้ไต่สวนอิสระจำนวนเจ็ดคน เป็นต้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาถึงอำนาจของคณะผู้ไต่สวนอิสระแล้ว เห็นว่า มีอำนาจในการยุติเรื่องที่มีการกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ได้ด้วย ดังนั้น จำนวนองค์ประกอบของคณะผู้ไต่สวนอิสระควรมีจำนวนที่มากกว่าห้าคน นอกจากนี้ ข้าราชการอัยการที่จะมาเป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระควรมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอัยการพิเศษหรืออัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

เนื่องจากเป็นคุณสมบัติที่เทียบเท่ากับผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบกับผู้ที่จะมาตรวจสอบกรรมการ ป.ป.ช. ก็ต้องมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่ากรรมการ ป.ป.ช. เช่นเดียวกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๕๒ เป็นดังนี้ “ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วยบุคคลไม่น้อยกว่าห้าเจ็ดคน ที่คัดเลือกจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยให้แต่งตั้งจากข้าราชการอัยการที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการผู้ซึ่งขอลาพักร้อน หรืออัยการอาวุโสที่เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการผู้ซึ่งขอลาพักร้อน มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี อย่างน้อยหนึ่งคน สำหรับจำนวนที่เหลือให้คัดเลือกจากบุคคลผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตตาม มาตรา ๕๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๔ ตามความเหมาะสมแห่งคดี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๒ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วยบุคคลไม่น้อยกว่าห้าเจ็ดคน ที่คัดเลือกจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยให้แต่งตั้งจากข้าราชการอัยการที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการผู้ซึ่งขอลาพักร้อน หรืออัยการอาวุโสที่เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการผู้ซึ่งขอลาพักร้อน มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี อย่างน้อยหนึ่งคน สำหรับจำนวนที่เหลือให้คัดเลือกจากบุคคลผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตตาม มาตรา ๕๓ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๔ ตามความเหมาะสมแห่งคดี”

มาตรา ๕๓

“มาตรา ๕๓ ผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันแต่งตั้ง และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อและได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี

การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ตั้งข้อสังเกตว่า คุณสมบัติของผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระตามร่างมาตรา ๕๓ นั้น เป็นคุณสมบัติของบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการอัยการตามร่างมาตรา ๕๒ ดังนั้น ร่างมาตรา ๕๓ (๑) ไม่ควรบัญญัติให้ข้าราชการอัยการสามารถเป็นผู้ไต่สวนอิสระได้อีก

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง (๑) เป็นดังนี้ “(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น หรือตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง **หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี**”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๓ ผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดที่มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันแต่งตั้ง และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

“(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น หรือตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง **หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี**

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพโดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อและได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้ง”

มาตรา ๕๔

“มาตรา ๕๔ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

(๒) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติหรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามที่ถูกกล่าวหา

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการคัดเลือก

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการคัดเลือก

(๒๐) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๒๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๒) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๓) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๔) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอตัดความในร่างมาตรา ๕๔ (๑) (๔) (๑๙) (๒๐) (๒๑) (๒๒) (๒๓) (๒๔) ออก เนื่องจากเป็นการกำหนดลักษณะต้องห้ามที่เข้มงวดเกินไป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๔ ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด

(๒) ดิถยาเสพติดให้โทษ

(๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ

(๕) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๖) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๗) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๘) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว หรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๑๐) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำให้โดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๓) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๔) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๕) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามี การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติหรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามที่ถูกกล่าวหา

(๑๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๘) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการศึกษา

(๑๙) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการศึกษา

- (๒๑) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (๒๒) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือตำรวจหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ
- (๒๓) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งผลกำไร หรือรายได้แบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างบุคคลใด
- (๒๔) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ
- (๒๕) มีพฤติการณ์อันเป็นทราฟฟิกันหรือไปปฏิบัติตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

มาตรา ๕๔ /๑

“มาตรา ๕๔ /๑ ในการดำเนินการของคณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๔/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๕

“มาตรา ๕๕ ผู้ไต่สวนอิสระจะได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า การได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่น ควรให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้ออกข้อกำหนดในเรื่องดังกล่าว

นางสาวอัลจนา พึ่งเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๕๕ เป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาค่าป่วยการและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๔๕

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๖

“มาตรา ๕๖ คณะผู้ไต่สวนอิสระมีอำนาจสั่งให้กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อประกอบการไต่สวนตามรายการวิธีการ และภายในระยะเวลาที่คณะผู้ไต่สวนอิสระกำหนด

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน แต่ไม่เกินหกสิบวัน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “คณะผู้ไต่สวนอิสระมีอำนาจสั่งให้กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อประกอบการไต่สวนตามรายการ วิธีการ และภายในระยะเวลาที่คณะผู้ไต่สวนอิสระกำหนด โดยจะเรียกรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้เคยยื่นไว้จากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเทียบเคียงดูด้วยก็ได้”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... สอบถามว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๕๔/๑ แล้วเห็นว่าได้บัญญัติให้คณะผู้ไต่สวนอิสระมีอำนาจเช่นเดียวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. เหตุใดจึงบัญญัติเพิ่มอำนาจตามความในร่างมาตรา ๕๖ ขึ้นมาอีก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๖ เป็นอำนาจพิเศษที่ให้อำนาจแก่คณะผู้ไต่สวนอิสระสั่งให้กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินได้

นายเอียรชัย ฦ นคร กรรมการ ตั้งข้อสังเกตว่า คำว่า “บุตร” ที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๖ นั้น หมายความว่ารวมถึงบุตรบุญธรรมด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คำว่า “บุตร” ที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕๖ นั้น หมายความว่ารวมถึงบุตรบุญธรรมด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๖ คณะผู้ไต่สวนอิสระมีอำนาจสั่งให้กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อประกอบการไต่สวนตามรายการ วิธีการ และภายในระยะเวลาที่คณะผู้ไต่สวนอิสระกำหนด โดยจะเรียกรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ได้เคยยื่นไว้จากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเทียบเคียงดูด้วยก็ได้

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน แต่ไม่เกินหกสิบวัน”

มาตรา ๕๗

“มาตรา ๕๗ คณะผู้ไต่สวนอิสระต้องทำการไต่สวนและทำความเห็นให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันได้รับแต่งตั้ง แต่ประธานศาลฎีกาอาจขยายระยะเวลาให้เท่าที่จำเป็นได้

ในกรณีที่คณะผู้ไต่สวนอิสระมีมติว่ากรรมการ ป.ป.ช. นั้นมีพฤติการณ์ตามที่ถูกกล่าวหาตาม มาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล

ให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีอาญาตามความเห็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับเรื่องตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่ไม้อาจฟ้องคดีได้ก่อนพ้นระยะเวลาตามวรรคสาม ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอ อนุญาตขยายระยะเวลาฟ้องคดีออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องฟ้องภายในอายุความ

ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ หมวด ๓ หมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับในการดำเนินคดีตามหมวดนี้ด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงบัญญัติให้นำความในหมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับในการดำเนินคดีด้วย

นางสาวอัลจนา ฟิงเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในหมวด ๕ เป็นเรื่องการดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน สำหรับความในหมวด ๖ เป็นเรื่องการอุทธรณ์ ดังนั้น จึงต้องนำความในหมวด ๕ และหมวด ๖ มาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๕๗ เป็นกรณีที่คณะผู้ไต่สวนอิสระพิจารณาแล้วเห็นว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นเรื่องของการดำเนินคดีอาญา ดังนั้น จึงต้องบัญญัติล่อความมาจากมาตรา ๒๓๗ โดยให้คณะผู้ไต่สวนอิสระส่งสำนวนให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดังนั้น ความในวรรคสามของร่างมาตรา ๕๗ ที่บัญญัติในลักษณะเป็นการบังคับให้อัยการสูงสุดต้องฟ้องคดีตามความเห็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระ อาจเป็นการบังคับอัยการสูงสุดมากเกินไป และอาจมีการตีความได้ว่าเป็นการขัดกับหลักความเป็นอิสระในการสั่งคดีของอัยการสูงสุด

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่บัญญัติบังคับให้อัยการสูงสุดต้องฟ้องคดี เพื่อป้องกันมิให้อัยการสูงสุดใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบในการสั่งฟ้องคดี และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๗ ~~เมื่อต้นเห็นควรไต่สวนแล้วเสร็จ~~ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระ ~~ตั้งข้อหาที่ควรไต่สวนและ~~ ~~ที่ควรพบเห็นให้เสร็จสิ้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง~~ แต่ขอสงวนข้อยกเว้นเวลาไว้ ~~ให้เท่าที่~~ ~~สภาเห็นได้ดำเนินการ~~ ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้สั่งยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สิ้นสุด

(๒) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย

(๓) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ตามที่ถูกล่าว่าหา และมีใช่เป็นกรณีตาม (๒) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ควรศึกษาเพิ่มเติมว่าในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งนั้น คณะผู้ไต่สวนอิสระต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่วัน จะขยายระยะเวลาอย่างไร ซึ่งต้องสอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรอกการพิจารณาร่างมาตรา ๕๗

มาตรา ๕๘

“มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะผู้ไต่สวนอิสระเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้สั่งยุติเรื่อง คำสั่งของคณะผู้ไต่สวนอิสระตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สิ้นสุด”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๕๘ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๕ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

“หมวด ๕

การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๕ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๙

“มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่บุคคลตามมาตรา ๑๐ (๑) และ (๕) ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงมติว่ามีการกระทำนั้น

กรณีที่ไม่อาจยื่นคำร้องได้ก่อนพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาตขยายระยะเวลายื่นคำร้องออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๑๐ (๕) มาจากบทบัญญัติมาตราใดของรัฐธรรมนูญ และการนำบุคคลตามร่างมาตรา ๑๐ (๕) มาบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๕๙ มีเหตุผลใด

นางสาวอัสจนา พึ่งเย็น อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๐ (๕) นำมาจากมาตรา ๒๓๕ วรรคเจ็ด ของรัฐธรรมนูญ ส่วนการนำบุคคลตามร่างมาตรา ๑๐ (๕) มาบัญญัติเพิ่มในวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๕๙ เนื่องจากเป็นกรณีผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรตัดบุคคลตามร่างมาตรา ๑๐ (๑) ออก เนื่องจากความในร่างมาตรา ๑๐ (๕) ครอบคลุมถึงบุคคลตามร่างมาตรา ๑๐ (๑) แล้ว นอกจากนี้ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดไม่ควรถูกต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ควรดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนั้น เสนอแก้ไขความใน (๕) ของร่างมาตรา ๑๐ เป็นดังนี้ “(๕) คดีที่บุคคลตาม (๑) **รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ**จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า กรณีผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งบัญญัติอยู่ในร่างมาตรา ๑๐ (๑) แล้ว ทั้งนี้ เห็นว่าในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ต้องพิจารณาว่าจะแยกผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นออกจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับประเทศหรือไม่ เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทั้งสองแบบยังมีความแตกต่างกันอยู่ หากพิจารณาแล้วเห็นว่าควรแยกออกจากกัน ก็ต้องบัญญัติให้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ว่าหากผู้กระทำความผิดเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่นจะต้องดำเนินการอย่างไร

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... สอบถามว่า กรณีพบว่ากรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้กระทำความผิดจะต้องดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสาม ดังนี้ “ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของ ป.ป.ช. เป็นผู้ถูกกล่าวหา อำนาจของ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งให้เป็นอำนาจของหน่วยงานที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดไว้” เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า หากกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้กระทำความผิดจะต้องดำเนินการอย่างไร โดยต้องนำไปบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตด้วยว่า หากกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นผู้กระทำความผิด ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตามร่างมาตรา ๕๙ นี้ โดยให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินลงมติว่ามีการกระทำนั้น และในกรณีที่เมื่ออาจยื่นคำร้องได้ก่อนพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาตขยายระยะเวลายื่นคำร้องออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่บุคคลตามมาตรา ๑๐ (๑) ๕) ผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงมติว่ามีการกระทำนั้น

กรณีที่เมื่ออาจยื่นคำร้องได้ก่อนพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาตขยายระยะเวลายื่นคำร้องออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนด

ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของ ป.ป.ช. เป็นผู้ถูกกล่าวหา อำนาจของ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่งให้เป็นอำนาจของหน่วยงานที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดไว้”

๒. แก้ไขร่างมาตรา ๑๐ (๕) เป็นดังนี้

“(๕) คดีที่บุคคลตาม (๑) รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน”

มาตรา ๖๐

“มาตรา ๖๐ คำร้องตามมาตรา ๕๙ ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้นั้น บุคคลที่ผู้นั้นมีหน้าที่รับผิดชอบต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ระยะเวลาที่ต้องยื่น รวมทั้งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยชัดแจ้งพร้อมทั้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผลการตรวจสอบและรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งมติและรายงานการประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช.”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสอง ดังนี้ “ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคสามด้วยโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๖๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๐ คำร้องตามมาตรา ๕๙ ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้นั้น บุคคลที่ผู้นั้นมีหน้าที่รับผิดชอบต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ระยะเวลาที่ต้องยื่น รวมทั้งข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดโดยชัดแจ้งพร้อมทั้งบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ผลการตรวจสอบและรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งมติและรายงานการประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๕๙ วรรคสามด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๖๑

“มาตรา ๖๑ การพิจารณาพิพากษาคดีตามหมวดนี้ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีมีข้อขัดข้องในการดำเนินคดีส่วนอาญา ที่อาจทำให้การวินิจฉัยคดีล่าช้าออกไป องค์กรคณะผู้พิพากษาอาจมีคำสั่งให้แยกการดำเนินคดีในส่วนอาญาออกเป็นอีกคดีหนึ่ง แล้วดำเนินกระบวนการพิจารณาในคดีต่อไปได้”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๑ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๖ อุตธรณ์

“หมวด ๖

อุตธรณ์”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๖ อุตธรณ์ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๒

“มาตรา ๖๒ คำพิพากษาของศาลให้อุตธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา”

ประเด็นการพิจารณา

นายสุรพงศ์ อุทัย นิติกรชำนาญการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ชี้แจงว่า ในการรับฟังความคิดเห็นมีผู้เข้าร่วมสัมมนาแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจำกัดสิทธิในการอุทธรณ์ ไม่ควรเปิดกว้าง เช่น หากศาลตัดสินว่าจำเลยมีความผิดแต่รอการลงโทษหรือลงโทษสถานเบา ก็ควรห้ามจำเลยมิให้ใช้สิทธิในการอุทธรณ์

ประธานกรรมการกล่าวว่า การห้ามจำเลยมิให้อุทธรณ์ไม่สามารถกระทำได้ ดังนั้น หากจำเลยเห็นว่าตนไม่มีความผิดก็สามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๓

“มาตรา ๖๓ ในกรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขังเป็นผู้อุทธรณ์ จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์ มิฉะนั้นให้ศาลมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๖๓ เป็นหลักการที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอเพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมให้ผู้อุทธรณ์ต้องมายื่นอุทธรณ์ด้วยตนเอง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า เงื่อนไขเพิ่มเติมที่กำหนดให้ผู้อุทธรณ์ต้องมายื่นอุทธรณ์ด้วยตนเองนั้น สำนักงานศาลยุติธรรมนำมาจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ทั้งนี้ไม่มีการกล่าวถึงข้อยกเว้นกรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้ผู้อุทธรณ์ไม่สามารถมายื่นอุทธรณ์ด้วยตนเองได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีมีเหตุจำเป็นที่ทำให้ผู้อุทธรณ์ไม่สามารถมายื่นอุทธรณ์ด้วยตนเอง อาจต้องให้ศาลเป็นผู้เดินเผชิญสืบ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๔

“มาตรา ๖๔ คดีที่ไม่มีอุทธรณ์คำพิพากษาให้เป็นที่สุดตั้งแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาของศาล”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๕

“มาตรา ๖๕ การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาจำนวนเก้าคน ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจากผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน โดยให้เลือกเป็นรายคดี คำวินิจฉัยอุทธรณ์ขององค์คณะให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ โดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสอง ไม่ควรใช้คำว่า “ให้นำบทบัญญัติมาตรา” เนื่องจากไม่ได้นำบทบัญญัติมาตราใดมาใช้บังคับแต่ นำความที่กำหนดไว้ในร่างมาตรานั้นมาใช้บังคับ โดยรัฐธรรมนูญ ไม่ใช้คำว่า “ให้นำบทบัญญัติมาตรา” เช่นกัน และสอบถามว่าร่างมาตราที่นำมาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ตามวรรคสองครบถ้วนแล้วหรือไม่

นางสาวอัลจนา พิงเย็น อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๔ เป็นเรื่องการประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อคัดเลือกองค์คณะผู้พิพากษาของศาลฎีกา ร่างมาตรา ๑๘ เป็นเรื่องผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน ร่างมาตรา ๒๕ เป็นเรื่องการทำคำวินิจฉัย และร่างมาตรา ๒๖ เป็นรายละเอียดในการทำคำวินิจฉัย

นายชนาวัดณ์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ในการพิจารณาคดีชั้นอุทธรณ์นั้น ควรกำหนดให้คู่ความสามารถคัดค้านผู้พิพากษาหรือให้ผู้พิพากษาสมาารถถอนตัวจากการพิจารณาคดีด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ให้นำบทบัญญัติความในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ โดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๕ การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกาซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาจำนวนเก้าคน ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคัดเลือกจากผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกา ซึ่งไม่เคยพิจารณาคดีนั้นมาก่อน โดยให้เลือกเป็นรายคดี คำวินิจฉัยอุทธรณ์ขององค์คณะให้ถือว่าเป็นคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ให้นำบทบัญญัติความในมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ และ มาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ โดยอนุโลม”

มาตรา ๒๖

“มาตรา ๒๖ ในคดีเรื่องใด หากมีปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้แตกต่างกัน หรือกรณีที่จะมีคำวินิจฉัยแตกต่างจากที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้เดิม ผู้พิพากษาคนหนึ่งคนใดในองค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์หรือประธานแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาจะเสนอเรื่องต่อประธานศาลฎีกาให้มีการวินิจฉัยปัญหานั้นโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้

เมื่อที่ประชุมใหญ่มีคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้องค์คณะของศาลฎีกาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๒๖ ที่เสนอโดยสำนักงานศาลยุติธรรม มีเนื้อหาอย่างไร

นางสาวอัสลانا พึ่งเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๒๖ ที่เสนอโดยสำนักงานศาลยุติธรรม มีเนื้อหา ดังนี้

“มาตรา ๒๖ ในคดีเรื่องใด หากมีปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้แตกต่างกัน ผู้พิพากษาคนหนึ่งคนใดในองค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์หรือประธานแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาจะเสนอประธานศาลฎีกาให้มีการวินิจฉัยปัญหานั้นโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้

คำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ตามวรรคหนึ่ง ถือเป็นคำพิพากษาโดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา”

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างมาตรา ๒๖ เป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่ ความในวรรคสอง จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดให้องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ต้องวินิจฉัยตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาอีก

- ร่างมาตรา ๒๖ หมายความว่าหากมีการเสนอให้มีการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้แตกต่างกันต้องเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเพื่อพิจารณา เหตุใดจึงต้องเสนอให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายตามวรรคหนึ่ง

นายธนาวุฒิ สัจจทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ความในวรรคสองสอดคล้องกับ มาตรา ๑๙๕ ของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เป็นผู้วินิจฉัยอุทธรณ์ตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ส่วนความในร่างมาตรา ๒๖ นั้นอาจเป็นความประสงค์ของศาลฎีกาที่ต้องการหาทางออกในกรณีที่มีปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้แตกต่างกันหรือกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำวินิจฉัยแตกต่างจากที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้เดิม โดยให้เสนอเรื่องต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาก่อนที่จะส่งเรื่องกลับมายังองค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๒๖ อาจทำให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองขาดความเป็นอิสระในการพิจารณาคดีเนื่องจากอาจทำให้ศาลไม่สามารถวินิจฉัยคดีแตกต่างจากคำวินิจฉัยของศาลฎีกาที่เคยวินิจฉัยไว้เดิมได้ และอาจขัดต่อระบบกฎหมายของประเทศไทยที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรซึ่งไม่ถือว่าคำพิพากษาของศาลฎีกาเป็นกฎหมาย นอกจากนี้ สอบถามว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ของศาลฎีกาไว้อย่างไร

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้กำหนดรายละเอียดของการประชุมใหญ่ของศาลฎีกาไว้โดยตรงแต่กำหนดให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาคดีและการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งในชั้นศาลอุทธรณ์มาบังคับใช้กับศาลฎีกาโดยอนุโลม ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒๐๘ ทวิ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์เห็นควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใด ในคดีเรื่องใด โดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้”

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๖๖ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๖๖ ออกทั้งมาตรา

หมวด ๗ การบังคับคดี

“หมวด ๗

การบังคับคดี”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี-

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๗ การบังคับคดี โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๗

“มาตรา ๖๗ การบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีให้เป็นไปตามมาตรา ๘ คำพิพากษาและคำสั่งในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๘ มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องใด

นางสาวอัลจนา พึ่งเย็น อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๘ เป็นเรื่องข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งเป็นดังนี้ “การบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีให้เป็นไปตามหมวด ๘ ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๗ การบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีให้เป็นไปตามหมวด ๘

ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

คำพิพากษาและคำสั่งในการบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๖๘

“มาตรา ๖๘ การบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้กระทำได้ในสิบปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด และให้อัยการสูงสุดหรือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี เป็นผู้มียอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการบังคับคดี โดยให้

ร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีและให้เจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีมีอำนาจหน้าที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดตามที่ได้รับแจ้งจากอัยการสูงสุดหรือสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ มีให้หน่วยงานของรัฐเรียกค่าฤชาธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ดำเนินการบังคับคดี

การบังคับคดีตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้แม้ว่าบุคคลซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งที่ศาลสั่งริบถึงแก่ความตายไปแล้ว หากปรากฏว่าคำพิพากษาถึงที่สุดก่อนผู้นั้นถึงแก่ความตาย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้วควรให้คู่ความที่ชนะคดีสามารถนำสำเนาคำพิพากษาของศาลที่ได้รับการรับรองจากศาลไปยื่นต่อกรมบังคับคดีเพื่อบังคับคดีได้ทันทีโดยไม่ต้องยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อก่อหมายบังคับคดีก่อนแล้วจึงดำเนินการบังคับคดี

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ศาลเป็นองค์กรตุลาการที่ใช้อำนาจในการวินิจฉัยคดี ส่วนการบังคับคดีนั้นเป็นอำนาจของฝ่ายบริหาร หากคู่ความที่แพ้คดีดำเนินการตามคำพิพากษาก็จะไม่มี การบังคับคดีตามคำพิพากษา

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคู่ความที่แพ้คดีดำเนินการตามคำพิพากษาก็จะถือว่าเป็นการบังคับคดีตามคำพิพากษาเช่นกัน แต่ไม่ควรให้คู่ความที่ชนะคดีต้องยื่นคำร้องต่อศาลก่อนที่จะดำเนินการบังคับคดี อย่างไรก็ตาม อาจคงความในร่างมาตราไว้เพื่อให้ศาลดำเนินการตามขั้นตอนที่เคยปฏิบัติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๙

“มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ศาลสั่งริบทรัพย์สิน ตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ ไปแล้ว หากปรากฏในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของที่แท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของแท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำ ความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

ในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินตามมาตรา ๔๖ หากปรากฏโดยคำร้องของผู้เป็นเจ้าของแท้จริงในทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดว่าผู้เป็นเจ้าของแท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ให้คืนเป็นเงินแทนตามราคาประเมินได้ในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงเช่นว่านี้จะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าว”

ประเด็นการพิจารณา

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างมาตรา ๖๙ ใช้คำว่า “เจ้าของที่แท้จริง” และ “เจ้าของแท้จริง” จึงเสนอให้ใช้คำว่า “เจ้าของที่แท้จริง” แทนคำว่า “เจ้าของแท้จริง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ศาลสั่งริบทรัพย์สิน ตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ ไปแล้ว หากปรากฏในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของที่แท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครอง

ของเจ้าพนักงานก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

ในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินตามมาตรา ๔๖ หากปรากฏโดยคำร้องของผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงในทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดว่าผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ให้คืนเป็นเงินแทนตามราคาที่เหมาะสมได้ในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงเช่นว่านี้จะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าว”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ศาลสั่งริบทรัพย์สิน ตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ ไปแล้ว หากปรากฏในภายหลังโดยคำร้องของเจ้าของที่แท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ที่ไม่ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

ในกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินตามมาตรา ๔๖ หากปรากฏโดยคำร้องของผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงในทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดว่าผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สินนั้นตามสภาพที่เป็นอยู่ หากไม่อาจส่งคืนทรัพย์สินได้ให้คืนเป็นเงินแทนตามราคาที่เหมาะสมได้ในวันที่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินหรือตามราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น แล้วแต่กรณี คำร้องของเจ้าของที่แท้จริงเช่นว่านี้จะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าว”

บทเฉพาะกาล

“บทเฉพาะกาล”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อบทเฉพาะกาล โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗๐

“มาตรา ๗๐ บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่หมวด ๖ ไม่ใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดีดังกล่าวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างมาตรา ๗๐ อาจทำให้ผู้ที่ยื่นฟ้องคดีไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ไม่มีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษามาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๗๐ ได้กำหนดให้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่หมวด ๖ ซึ่งเป็นเรื่องการอุทธรณ์คำพิพากษา ไม่ให้นำไปใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๗๐ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๗๑

“มาตรา ๗๑ บรรดาพระราชกฤษฎีกา ระเบียบและหรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา ระเบียบหรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “พระราชกฤษฎีกา” หมายถึงพระราชกฤษฎีกาในเรื่องใด นางสาวอัลลจนา พึ่งเย็น อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความว่า “พระราชกฤษฎีกา” จะเป็นพระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับคำป่วยการและคำตอบแทนต่างๆ

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและการปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรับปรุงเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... ตามมติที่ประชุม และส่งให้สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำไปศึกษาก่อนที่จะมาร่วมประชุมกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๗๑ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ ประธานกรรมการมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนำส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พร้อมทั้งเอกสารประกอบแก่สภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในวันอังคารที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐

๔.๒ ที่ประชุมมอบหมายให้ นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง และนายเอียรชัย ฌ นคร กรรมการ เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมอบหมายให้นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ และนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง เป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

๔.๓ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม
และกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๐๕ นาฬิกา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ
วิทยากรชำนาญการ
นายเผ่าพันธุ์ นวลสง
นิติกรชำนาญการ
นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นายสกันธ์ พรหมบุญตา
นิติกรชำนาญการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์